

Куточок під назвою Олексин край

У 2003 році Кабінет Міністрів України започаткував конкурс «Населений пункт найкращого благоустрою й підтримки громадського порядку», в якому можуть брати участь усі міста, селища та села країни. Переможців визначають у шести категоріях. А оцінюють конкурсантів за результатами виконання Програми соціально-економічного розвитку населеного пункту. Переможцем з-поміж інших визнали й Кузьмівку. До речі, рейтингові бали учасники набирали за показником витрачених на благоустрій бюджетних і позабюджетних грошей. Окрім того, експерти визначали, в якому стані в населених пунктах утримують пам'ятки архітектури, дороги, чи є зовнішнє освітлення, парки й зелені насадження, спортивні майданчики. Врахували також якість підготовки до зими та висновки екологів, епідеміологів, фахівців у галузі енергозбереження.

Кузьмівка поступилася селу Друхів Березнівського району. Можливо, й не наголошувала б на цьому, якби не цікавий факт. У 1966 році нинішній кузьмівський сільський голова Михайло Трофимчук був завідувачем оргвідділом райкому комсомолу. Тоді він об'їздив усі села Рівненщини, у тому числі й Друхів. Знову побував там минулого року. А чому саме Олесиному краю на Сарненщині дісталася перемога, і розповів Михайло Григорович.

Насамперед, очільник громади багато уваги приділяє закладам культури й освіти. Так, у ДНЗ «Пролісок» замінили 20 вікон на енергозберігаючі, у 2 кімнатах – підлогу, облаштували дитячі майданчики, відкрили другу групу. Зараз дошкільний заклад відвідує 31 дитина. Змалечку малюків привчають до праці: грядки засівають, полюють, доглядають, вирощують сільськогосподарську продукцію для власних потреб. Одно слово, поєднують приємне з корисним. Є смородина, картопля, буряк, морква, цибуля, капуста, кукурудза. На зиму консервують огірки. А на компот - малина й полуниця. Також вихованці ходять на екскурсії, де спостерігають за роботою людей і техніки.

Після таких цікавих і пізнавальних екскурсій, ігор, звичайно, хочеться підкріпитися. Меню в дитсадку різноманітне: від лінових вареників до запіканки з овочів. М'ясо діти їдять раз у день: котлети або інші страви з картопляним пюре, макаронами чи гречкою. Стосовно вітамінів, то зазвичай ласують із задоволенням фруктами і нашими, і заморськими, розповіла завідувачка Наталія Волошина.

Дорогою в дитсадок дізналася, що одноступів у сільського голови не бракує. Батьки й вихователі створили маленьке царство з багатьма кумедними персонажами для найменших мешканців. Переступивши поріг, занурилися у затишок, якого не створиш про людське око чи до певної події. Яскраві (однак природних кольорів) прозорі штори, квіти, килимки... Не кожному до снаги створити вдома такі умови для своєї дитини, як у цьому сільському дитсадку, де малята пізнають перші ази спілкування з навколишнім світом. Є й куточок під назвою «Українська хата».

У місцевому Будинку культури привабливим стало не лише саме приміщення закладу, фойє, а й благоустроена територія навколо нього. Працівники ПП «Платон» поклали євробруківку вартістю 45 тис. грн., що прослужить людям не один рік. Тож сільський голова вдячний керівникові підприємства Івану Тотовицькому за матеріали та якісну роботу, за що обіцяв розрахуватись упродовж року. Адже за два місяці місцевий бюджет із власних доходів загального фонду виконали на 500%. Усі кошти надходять вчасно завдяки кваліфікованому бухгалтерові Ніні Ветровій.

Дружно працюють у закладі культури директор Богдана Зубик і художній керівник Олеся Позняковська - колишні однокласниці-однолітки. Дивлячись на Олесю ніколи не скажеш, що ця активна молода жінка – мама трьох дітей. У Богдани дві вищі освіти: економічна (Бережанський аграрний інститут на Тернопільщині) й педагогічна (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука) – що допомагає керувати такою установою, де діють 6 гуртків і клуб за інтересами «З народної криниці». Зал використовують як актовий і спортивний із біговими доріжками, вело- й професійними та силовими тренажерами.

Добре слово кажуть у селі й про соціального працівника Світлану Вахнюк. Вона здійснює соціальний супровід тих сімей, які потрапили в складні життєві ситуації й не можуть їх подолати без сторонньої допомоги. Надає їм психологічні, юридичні, інформаційні послуги. Виступила дівчина й на громадських слуханнях, що відбулись у населеному пункті, аби роз'яснити його мешканцям, хто і на які пільги може претендувати.

Добрий господар лише кине оком...

Михайлові Трофимчуку в березні виповнилось 70. Про те, що його поважають і цінують, засвідчив той факт, що привітати ювіляра приїхали голови райдержадміністрації Анатолій Остапчук і районної ради Микола Драганчук. Вони завітали не самі, а з аматорами сцени районного БК, які презентували імениннику музичні дарунки. Вручили гостинець і грамоту за багаторічну сумлінну працю з розвитку населених пунктів. Віншували й колеги та сільські голови Сарненщини.

Михайло Григорович очолив громаду вже вдруге. За його плечима й 11 років управління колгоспним господарством. Люди в селі переконані: «Якби головою колгоспу був Трофимчук, то він би його не зруйнував. Сьогодні ж пожинаємо плоди розрухи». І мають причини це стверджувати. Тоді збудували 36 будинків для молодих сімей, які їх згодом приватизували. Починали роботи на дольовій участі (60% - за рахунок господарства). Заасфальтували 12 км вулиць, для чого навіть звели асфальтний завод. Працювали на ньому й робили покриття доріг у Кузьмівці 5 дуже трудлюбивих і відповідальних вірменів, розповів сільський голова. Щодня виробляли й клали 80 тонн гарячого асфальту. Обгородили 3 ферми, тракторну бригаду (й заасфальтували). Одно слово, все робили в комплексі, й будь-які кошти на покращання благоустрою села Михайло Трофимчук намагався використати з користю для людей. Так, як добрий господар: лишень кине оком - і бачить, що треба зробити.

Чому мовчать свині?

Зазвичай прибутковий бізнес асоціюється з мегаполісом, сферою послуг, металургійними заводами тощо. Та насправді заробляти можна не тільки в місті. Село - ідеальне місце для того, щоб одночасно відпочити душею й заробити гроші. Так, у Кузьмівці нині діє ТзОВ «І.З. Трейд», власник якого громадянин Польщі Збігнев Енджейчак. У 2007 році викупив у селян населеного пункту майнові сертифікати, зараз вирощує свиней за новітніми технологіями, реалізовує м'ясну продукцію населенню. 5 місцевим жителям надав робочі місця.

Колишня колгоспна стайня, котра свого часу була в напівзруйнованому стані, перетворилася на фермерське господарство. Тепер це один великий доглянутий ангар, де продовжують ремонтні роботи. Тут не чути ані специфічного запаху свиноферми, ані

рохання самих свиней. Уже згодом пан Збігнєв повідомив, що вони мовчать тому, що постійно мають їжу.

Щоб бізнес розвивався, а доходи збільшувалися в геометричній прогресії, необхідно знати, яку породу тварин вибирати. На роль свиноматки найкраще підходять польська висловуха та ландрас, вони можуть привести на світ відразу 15-16 поросят, а головне - виростити всіх. Коли настане черга купувати кабанів, варто зупинити свій вибір на таких породах, як геншір, дюрк, петрен, ландрас, польська висловуха та велика біла. Щоб потомство було кращим, породи треба змішувати. Купуючи свинку, необхідно враховувати кількість свиноматок. На одного кабана їх має припадати не більше п'ятдесяти. Скільки тварин обох статей придбати - вирішувати вам. Усе залежить від кількості хлівів та їх розмірів, а також від ваших амбіцій, ділиться досвідом Збігнєв Енджейчак.

На фермі побачили від найменших до найбільших свиней порід велика біла та ландрас, 30 свиноматок, що почувалися комфортно в теплому й сухому приміщенні, що обігрівається лампами з інфрачервоним світлом. Наглядає за тваринами впродовж 2 років, аби вони були здорові, ветеринарний лікар Віктор Якимець. А сам господар уже з перших хвилин вразив своїм зовнішнім виглядом, несумісним зі звичним статусом бізнесмена. І, зазначив: «Нехай краватки носять начальники в кабінетах».

До годівлі свиней власник підходить із великою відповідальністю. Знає, чим якісніше тварина харчується, тим швидше росте. Щоб вага не зупинилася на тридцяти кілограмах, корм насичений усіма необхідними вітамінами й мінералами. У раціон для щоденного споживання входить зерно, пшениця, ячмінь, кукурудза, овес, комбікорм...

Керував маєтком у Ровенському повіті

В історичному нарисі про село, матеріали до якого підготували вчитель української мови та літератури Поліна Оліфер і секретар сільської ради Валентина Ушакова, знаходимо відомості про перебування в Кузьмівці в 1897-1898 рр. російського письменника Олександра Купріна. Тут він написав повісті «Олеся», «Сріблястий вовк», оповідання «На глухарів», «Запечатані немовлята», «Конокради», «Лісова глушина». У тодішню Казимирку приїхав на запрошення друга, який написав, що на Поліссі можна успішно вирощувати махорку-сріблянку. І ось молодий літератор із двома валізами насіння прибув на станцію Вовча (Моквин), де його зустрів місцевий житель Трохим Щербатий.

Їдучи в село, письменник чув жахливе завивання вовків, бачив таємничий поліський ліс і клаптики засніжених полів. Уже першого дня в нього народився задум написати оповідання «Сріблястий вовк». А ще зрозумів: якщо не пощастить із бізнесом, то натомість привезе до Києва записи невідомих широкій аудиторії легенд і переказів.

Так і сталося. Письменник полюбляв гуляти з молоддю на берегах річки Зульня, цікавився життям місцевого люду. Його вражала їхня безпосередність у сприйнятті світу, здатність до високих почуттів, жертвність і благородство.

Як свідчать старожили, Соломія - прототип Олесі, справді мала чаклунські здібності, знімала пристрій, ворожила на картах тощо. Вона прожила до 1954 року, тож деякі старші кузьмівці її ще й досі пам'ятають. Повість «Олеся» - перший твір Олександра Купріна про кохання. Завдяки письменникові до нашого часу дійшли пісні, популярні на Поліссі понад століття тому.

З 1991 року педагоги й учні місцевої школи краплинами визбирували факти не лише про перебування літератора в їхньому селі, а й Зульні (нині - Грушівка), Степані, також предмети побуту того часу. Тоді й відкрили при загальноосвітній школі літературно-етнографічний музей «Олеся». Окрім того, родичі й музейні працівники з батьківщини Олександра Купріна надіслали фотознімки, деякі документи. У музеї дбайливо бережуть сторінки життєпису письменника й історію поліського села.

До речі, прагнучи бачити, знати, вміти все й писати про все, Купрін багато їздив країною, охоче змінюючи професії, спосіб життя, оточення. Служив у технічній конторі в Москві, керував маєтком у Ровенському повіті, працював у ковальській майстерні на сталеливарному заводі в Донбасі, допомагав псаломщику в сільській церкві, організував спортивне товариство в Києві. Терпів нестатки й голод, тягав великі вантажі в артілі, грав у театрі в Сумах, брав участь у землемірних роботах у Рязанській губернії.

Звісно, це лише невелика дециця цікавих фактів про письменника. Я акцентувала на них увагу, аби стало зрозумілим, чому співвітчизники Олександра Купріна хочуть звести в Кузьмівці його музей. І навіть профінансувати будівництво. Нині Михайло Трофимчук веде перемовини з керівником Рівненської обласної громадської організації «Російський культурний центр» Михайлом Кириловим. І дай Боже, щоб у них усе вийшло.

Марія КУЗЬМИЧ.